

Ote Kowuok e Injili

Randolf Dun
Oboke machuok mondiki gi Roberto Santiago

Oda ma Owuok e Buge mag Injili

Yangruok

Adam gi Hawa

Nyasaye nochueyo dhano e chal mare mar hera, yie, ng'uono, kuwe, kendo gi chuny ma nyaka chieng'. Ne oketo dhano e kama oyier e piny ma ne ochweyo chon ma iluongo e Muma marwa ni Eden, Podho mar Eden kata Paradiso. Bang'e ne omi dhano mana chike matin, chike.

- Nyasaye nowachonegi niya, "Nyul, kendo umedore, upong' piny, kendo ubed gi loch kuom rech mag nam, kod winy mag kor polo, kod gik moko duto ma ngima ma wuotho e piny." (Chakruok 1:28)
- Ruoth Nyasaye nokawo dhano kendo nokete e podho mar Eden mondo otime kendo orit. (Chakruok 2:15)
- Ibedo thuolo mar chamo olemb yien moro amora mantie e podho; to kik icham olemb yien mar ng'eyo ber kod marach, nikech ka ichamo, ibiro tho." (Chakruok 2:16-17)

Ka ne gitemo chamo olemb yien mar ng'eyo maber kod marach, ne giyie gi nyadhigi kendo ne giyiero bedo giwegi moloyo Nyasaye. Koro Satan nigi teko kuom dhano kuom tho. Ka ne ok giwinj wach, ne omiyo dwarore ni owenegi richo mondo odwokogi ne Nyasaye. "To abiro keto sigu e kind in kod dhako, kendo e kind koth gi koth, to obiro ng'ado wichi, to in ibiro goye tiende." (Chakruok 3:15)

- Thotudruok gi tho mar ringruok kaka ne ogol yien mar ngima. Bende, owinjore gi tho mar roho. Bang'e Nyasaye nochako yo mar duoko dhano kuome owuon kokalo kuom "En" ma osewuoye malo kanyo.
- Enbiro kethore nyiso ni Satan ok nyal kendo locho kuom dhano kokalo kuom tho.
- Teko mar thuol ni e wiye. Teko mar Satan ne en kendo en tho mar roho. Omiyo, kuom ketho wiye teko mare ewi tho mar roho biro kethore.

Oboke mar Adam gi Hawa:

Adam gi Hawa ne gin dhano mokwongo ma Nyasaye nochueyo e chal mare mar hera, yie, ng'uono, kuwe, kod chuny ma nyaka chieng'. Ne giketogi e puodho Eden ka gin gi tich mar rito puothno kendo ne gimigi mana chike matin ma ne onego giluw. Kata kamano, ne gitemo gi Satan mondo gicham olemb yien mar ng'eyo Ber kod marach kendo ne giyiero giwegi moloyo Nyasaye. Kaluwore gi mano, ne gipodho e richo kod tho, ma nomiyo gidwaro weche mag weche mag weche kendo duokonegi ir Nyasaye. Nyasaye nosingo ni obiro oro ng'at ma biro ng'ado wich mar Satan kendo duoko dhano ire owuon. Gima otimoreno nyiso chakruok mar chenro mar duoko dhano ir Nyasaye.

Ibrahim

Bang' ka Ibrahim osechiwo Isaka kaka misango, Nyasaye nowacho kama: "Nikech isetimo kamano kendo ok igeng' wuoyi ma wuoyi ma achiel, abiro gwedhi, kendo abiro medo nyithindi kaka sulwe mag polo kod kuoyo mantie e dho nam. piny obed gi gueth, nikech isewinjo dwonda." (Chakruok 22:16-18)

- Ibrahim nonyiso geno mare chuth kuom Nyasaye, kuom chiwo wuode ma ne osingo kaka misango. Kendo Isaka ne oyie chiwo ngimane kuom timo dwaro mar wuon mare.
- Nyithind Ibrahim biro gwedho ji DUTO ok mana Jo-Yahudi kende. Bang'e Kristo gwedho pinje duto kuom chiwruok mare ma ne okelo weche kod warruok ne ji duto ma chiwore ne en.

Musa

"Ruoth Nyasayeu biro ketonu jaote ma chal koda kuomu, kuom oweteu—en e ma ubiro winjoe ... Kendo abiro keto weche maga e dhoge, kendo obiro nyisogi gik moko duto ma abiro chike." (Chik 18:15-16)

- Musa ne en jawar kuom tuech mag ringruok, jatelo maduonɡ', kendo jachiw chik.

Daudi

"Ka ndalo mari (Daudi) orumo mondo iwuoth gi wuon-gi, abiro loso kothini bang'i, achiel kuom yawuowi, kendo abiro keto pinyruoth mare motegno, obiro gero ot ne an, kendo abiro keto pinyruoth mare motegno kuome, kaka ne akawo kuome chon kendo kuom ot mara, to kuome ma ne adwaro, nyaka chieng', kendo kom mar loch mare biro bedo motegno nyaka chieng'." (1 Kur. 17:11-14)

- Nyithindi gin joma achiel.
- Nyasaye biro bedo Wuon mare kendo obiro bedo Wuod Nyasaye
- Nyasaye biro keto Pinyruoth ne Wuode .
- Wuowi biro keto Ot, kar dak, ne Nyasaye kod ogandane e Pinyruoth Manyien. kom mar loch mare nyaka chieng'. Abiro bedo wuon-gi, to en bende obiro bedo wuoda.

Oboke mar Ibrahim, Musa, kod Daudi:

Ibrahim, Musa, kod Daudi ne gin ji maduonɡ' ahinya e Muma kendo ne gin gi tije makende e chenro mar Nyasaye ne dhano. Ibrahim nonyiso ni nogeno Nyasaye chuth kuom chiwo wuode kaka misango kendo ne osingo ni nyithinde biro gwedho pinje duto. Musa ne en jatelo maduonɡ', jawuoth chik, kendo jawar kuom tuech mag ringruok. Ne onyiso ni jaote ma chal kode ne dhi wuok e kind oganda kendo wacho weche Nyasaye. Daudi ne osingo gi Nyasaye ni nyithinde ne dhi keto Pinyruoth ma nyaka chieng' kendo keto ot ne Nyasaye kod ogandane e pinyruoth manyien. Nambago ne otimo tich maduonɡ' ahinya e historia mar oganda Nyasaye kendo weche ma ne giwacho pod dhi nyime jiwo geno kod yie nyaka sani.

Josef kod Maria

Kuom singruok ma ne omiye Daudi, ang'o ma Jo-Yahudi ne dwaro? Mesia margi, ma en jalony mar piny.

- To singruok mar Nyasaye ne Daudi ne en ni achiel kuom nyithinde ne dhi keto pinyruodhe kendo ot mar jood Nyasaye e pinyruoth ma nyithind Daudi ne dhi keto. Nyathino ne dhi gero kar dak mar Nyasaye. Singono ne ok owacho ni ibiro duok pinyruodh Daudi.

Ne osechopo kinde mar chopo singruok ma ne Nyasaye osingo ne Adam gi Hawa, Ibrahim, Musa kod Daudi.

Gabriel nowacho ni "ibiro bedo gi ich kendo ibiro nyuolo wuoyi, kendo ibiro luongo nyinge ni Yesu. Obiro bedo maduonɡ' kendo ibiro luonge ni Wuod Jachien Maduonɡ' Mogik. To Ruoth Nyasaye biro miye kom mar wuon mare Daudi, kendo obiro locho e wi ot mar Jakobo nyaka chieng', kendo pinyruodhe ok bi bedo gi giko." (Luka 1:31-33)

Ka kinde ne ochopo, Nyasaye nooro Wuode, ma ne onyuol gi dhako, ma ne onyuol e bwo chik, mondo ogol jogo ma ne ni e bwo chik. (Jo-Galatia 4:4-5)

- Wuode- Wuod Nyasaye e ringruok mar dhano mar Yesu ma ja Nazaret - Nyithind Daudi
- Mondo olos- nyiewo, tero, golo thuolo, gony

"To nyuol mar Yesu Kristo ne otimore e yo ma kamano, ka min mare Maria osesingore gi Josef, kapok gisebedo kanyachiel (kaka chwo gi chiege), ne oyudre ni en gi ich kuom Roho Maler. malaika mar Ruoth ne onenore e

lek, kowacho ni, "Josef, wuod Daudi, kik iluor kawo Maria kaka chiegi, nikech nyathi ma ne oting'o en mar Roho Maler." 21 Obiro nyuolo wuoyi, kendo ibiro luonge nyinge Yesu, nikech obiro reso ogandane kuom richogi." (Matayo 1:18-21)

"Josef bende nowuok Galili, kowuok e taon mar Nazaret, modhi e piny Judea, e taon mar Daudi, ma iluongo ni Betlehem, nikech ne en mar anyuola mar Daudi, mondo ondiki nyinge gi Maria, ma ne osingore, ma ne nigi ich. (Luka 2:4-7)

"Malaika mar Ruoth ne onenogi (jokwath ma ne ni machiegni), kendo duong' mar Ruoth ne rieny e alworagi, kendo ne gipong' gi luoro. To malaika nowachonegi ni, "Kik ubed gi luoro, nikech akelonu wach maber mar mor maduong' ma biro bedo ne oganda duto. Nimar sani onyuolu Jawar e taon mar Daudi, ma en Kristo Ruoth." (Luka 2:9-11)

"Ka ne ochopo e kinde mar lergi kaluwore gi Chik mar Musa, ne gitere malo nyaka Yerusalem mondo gikete e nyim Ruoth Nyasaye (kaka ondik e Chik mar Ruoth Nyasaye ni, 'Nyathi moro amora ma wuoyi ma okwongo ng'ado ich biro luong ni maler ne Ruoth Nyasaye') kendo mondo gichiw misango kaluwore gi gima Ruoth Nyasaye owacho e Chik mar Ruoth Nyasaye. winyo.' Koro ne nitie ng'at moro e Yerusalem ma nyinge Simeon, kendo ng'atno ne en ng'at makare kendo ma ne ohero Nyasaye, kendo ne ogeno ni Roho Maler ne ofwenyne ni ok obi neno tho kapok oneno Kristo mar Ruoth. kaluwore gi tim mar Chik, ne oting'o nyathino e lwete kendo omiyo Nyasaye duong' kowacho ni, "Ruoth, sani iweyo jatichni odhi gi kuwe, kaka wach mari; nikech wang'a oseneno warruok mari (warruok, nyuol manyien) ma iseiko e nyim oganda duto, ler mar fwenyruok ne Joma ok Joyahudi, kendo duong' ne ogandani Israel." (Luka 2:22-32)

- Kuong'ruok mar Israel– jo-Rabi luongo Masia ni ja-jiwo, ja-jiwo (Lekson mar Thayer mar dho Grik) .

"Ne nitie jaote ma nyako miluongo ni Ana, nyar Fanuel, ma ne en dhoot mar Aser, ne oseti, kendo ne odak gi chwore kuom higni abiriyo chakre kinde ma ne en nyako, kendo bang'e ne en dhako ma chi liel nyaka ne ochopo higni piero aboro gi ang'wen. dwoko erokamano ne Nyasaye kendo wuoyo kuome ne ji duto ma ne rito warruok mar Yerusalem." (Luka 2:36-38)

"To jonyuolne ne dhi Yerusalem higa ka higa e nyasi mar Paska. 42 To ka ne en jahigni apar gi ariyo, ne gidhi e pinyo kaka pile. 43 To ka nyasi orumo, ka ne gidwogo, wuoyi Yesu nodong' e Yerusalem. penjo. Ne ane, an kod wuoru wasebedo ka wamanyou e masira maduong' ahinya." 49 To ne owachonegi niya, "Ang'o momiyo ne udwaro? Be ne ok ung'eyo ni nyaka abed e ot mar Wuora?" (Luka 2:41-49)

Oboke machuok mar Josef kod Maria:

Josef kod Maria ne oyier gi Nyasaye mondo obed jonyuol mag Yesu Kristo e piny. Jo-Yahudi ne dwaro Mesia margi, ma ne en jalony mar piny, to Nyasaye nosingo Daudi ni achiel kuom nyithinde ne dhi keto pinyruodhe kendo ot mar jood Nyasaye e pinyruoth ma nyithind Daudi ne dhi keto. Nyathino ne dhi gero kama Nyasaye ne dhi dak e iye. Ka kinde ochopo, Gabriel nolando Maria ni obiro bedo gi ich kendo nyuolo wuoyi miluongo ni Yesu, ma biro bedo Wuod Jachien Maduong' Mogik, kendo Ruoth Nyasaye biro miye kom mar loch mar wuon mare Daudi. Maria ne oyudre ka en gi ich kuom Roho Maler kapok en gi Josef odonjore kanyachiel. Malaika moro nene oneno Josef e lek, kendo nonyise ni nyathi ma ne Maria onyuolo ne owuok kuom Roho Maler kendo ni onego oket nying mar nyathino ni Yesu, nikech en e ma ne dhi reso ogandane kuom richogi. Josef gi Maria nodhi Betlehem mondo otim kwan mar ji, kendo Yesu ne onyuol

kuno. Jokwath ma ne ni machiegni ne olim malaika moro ma ne olando nyuol mar Jawar, ma en Kristo Ruoth. Josef gi Maria ne okelo Yesu e hekalu, kama Simeon gi Ana ma ne ogeno dwoko mar Israel, nene oneno kendo ong'eyo ni en Kristo. Ka Yesu ne ja higni apar gi ariyo, Josef gi Maria ne oyudo e hekalu, ka obet e kind jopuonj, ka owinjo kendo openjo penjo.

Misango Ne Onyiso ni Yesu en Nyasaye e ringruok mar Dhano

“Johana Jabatiso ne oneno e gwenge motuo mar Judea. Oda ne en niya, "Lokruok ir Nyasaye kendo ilok yo ma iparogo kendo ma itimogo gik moko, (lokre) nikech pinyruoth mar polo chiegni." Jaote Isaya nowuoyo kuom Johana ka nowacho ni, 'Dwol moro goyo nduru e gwenge motuo: "Los yo mare ne Ruoth!" 3:1-3)

“To ka ne oneno Jo-Farisai kod Jo-Sadukai mang'eny biro mondo obatisi, nowachonegi ni, “Un thuol ma nigi kwiri! Ng'ano mane onyisi kaka inyalo ringo mirima mar Nyasaye mabiro? Tim gik ma nyiso ni iselokore ir Nyasaye kendo ni iseloko kaka iparo kod kaka itimo gik moko. Okidwar ni inyalo wacho ni, ‘Ibrahim en kwerewa.’ Anyalo nyisou ni Nyasaye nyalo kelo nyithind Ibrahim kowuok kuom kitegi. Oboke koro osebedo moikore mar ng'ado ng'injo mag yien (din ma Jo-Yahudi). Yadh moro amora ma ok nyal olembe mabeyo ibiro ng'ad piny kendo bolo e mach. Ne batisou gi pi mondo ulok kaka uparo kendo utimo gik moko. To ng'at mabiro bang'a nigi teko moloya, ok owinjore golo ng'ute. En (Yesu) biro batiso (ibiro keto) Roho Maler kod mach. Shovel mare mar ng'ado mzabibu ni e lwete, kendo obiro ng'ado mtoka mare. Obiro chok ngano mare e od mtoka, to obiro wang'o ng'ute e mach ma ok nyal thum nyaka chieng'.” (Matayo 3:7-12)

- Yesu biro golo joma ok loko yo ma giparogo kod ma gitimogo gik moko.
- Johana nobatiso mondo oluong Jo-Yahudi mondo ong'e ni ne gidwaro loko yo ma ne giparogo kod timo gik moko (loko chunyi) ok mondo owenegi richo to mondo gidok e chik mar Nyasaye kendo giwe puonj mag jo-rabbi maggi, kod timbegi. Ne oikgi ne Mesia ma ne dhi bedo misango malong'o ma ne dhi golo richo mag jogo ma ne olokore ne Mesia. Mesia tiende en jawar, jawar.

“Ang'o momiyo ubatiso, ka ok un Kristo, kata Elia, kata Jaote?” Johana nodwokogi ni, "An batiso gi pi, to ng'at ma ok ung'eyo ochung' e kindwu, kata ng'at ma biro bang'a, ma ok owinjore mondo agol ng'ut wuochne." (Johana 1:25-27)

“Odiechieng' maluwo, ne oneno Yesu ka biro ire, kendo nowacho niya, “Neuru, Nyarombo mar Nyasaye, ma golo richo mag piny!” (Johana 1:29-30)

- Piny oriwo joma ok gin Jo-Yahudi.

“Ka Yesu osebatisi, mapiyo bang'e, nowuok e pi, kendo polo ne oyabere, kendo ne oneno Roho mar Nyasaye ka olor kaka winyo, kendo obiro e wiye, kendo dwol moro nowuok e polo nowacho niya, ‘Mano e Wuoda ma ahero, ma Roho Nyasaye ne omor kode. temo gi jachien.” ... “Eka jachien noweyogi, kendo malaike nobiro kendo ne gitiyone.” (Matayo 3:16-4:1; 11)

“Kane Yesu owinjo ni Johana oseket e jela, nodok Galili, kendo nowuok Nazaret, kendo nodhi dak Kapernaum e dho nam mar Galili.” (Matayo 4:12-13)

“Chakre kindeno, Yesu nochako nyiso ji ni, “Lokruok ir Nyasaye kendo ulok yo ma uparogo kendo ma utimogo, nikech pinyruodh polo chiegni!”(Mathayo 4:17)

“Yesu nodhi e piny Galili duto, ne opuonjo e ute lamo, kendo ne olando Wach Maber mar pinyruoth, kendo ne ochango tuoche duto kod tuoche duto e kind oganda.” (Matayo 4:17 bende Marko 1:35-39; Luka 4:42-44)

“Kane Ruoth oneno nyakono (dhako ma chi liel ma Nain), ne oneno ng’uono kuome, kendo nowachone niya, “Kik ywak.” Kae to nodhi machiegni kendo omulo ng’injo mar liel, kendo jogo ma ne ting’o liel nochung’. (Luka 7:13-15)

“To Yesu nowachonegi ni, “Un, umigi gimoro ma gichamo.” rech ariyo, ne oting’o wang’e malo e polo, kendo ne ogoyo erokamano kuomgi, bang’e ne oketho makatego kendo omiyogi jopuonjre mondo oketgi e nyim oganda, kendo ne gichoko gik ma ne odong’, ma ne gin ng’injo apar gi ariyo.” (Luka 9:13-17)

“Ne nitie ng’at moro ma ne osebedo ka en jatuwo kuom higni piero adek gi aboro. Kane Yesu onene ka onindo kanyo kendo ong’eyo ni osebedo kanyo kuom kinde malach, nopenje ni, ‘Be idwaro changi?’ Ng’atno nodwoko ni, “Jaduong’, onge ng’at ma nyalo keto ng’ato e puoth ka pi ng’ich, kendo ka pod adhi piny, 8 Yesu nowachone niya, ‘Chuur, ting’ otanda mari, kendo iwuoth.’” (Johana 5:5-9)

“Ne gichopo e bath nam machielo, e piny Jo-Gerasa. To ka Yesu owuok e yie, mapiyo bang’e, ng’at moro ma ne nigi jachien ma ok ler, noromo kode kowuok e bur. ne oketho nyorro mag ng’ato. Onge ng’at ma ne nigi teko mar ng’adone bura. Ne okwaye ni, “Wuok kuom ng’atno, in jachien ma ok ler!” To Yesu nopenje ni, “Nyingi ng’a?” Ne odwoko ni, “Nyinga en Legion, nikech wan thoth.” Ne owachone ni, “Oorwa ir anguro; we mondo wadonj e iye.” Omiyo, nomiyogi thuolo. To jochiende ma ok ler nowuok oko, kendo ne gidonjo e ng’ombego, kendo dhok ma ne gin madirom gana gi gana ariyo, ne oringo piny e wi got ma ne odhi e nam, kendo ne gipodho e nam.” (Mako 5:1-13)

Miyo moro ma Ja-Kanaan ma ne oa e alworano ne owuok oko kendo ne ogoyo nduru niya, “Ruoth, Wuod Daudi, nyisa ng’uono, nyathina ma nyako ng’adone bura ahinya gi jachien.” To ne ok odwoko wach moro achiel. To jopuonjrene nobiro kendo okwaye ni, “Weye mondo odhi, nikech ogoyo nduru bang’wa.” Ne odwoko ni, “Ne oora mana ne rombe ma ne olalo mag ot mar Israel.” To nyakono nobiro kendo nogoro piny e nyime, kowacho ni, “Ruoth, konya.” To Yesu nodwoko ni, “Ok owinjore kawo chiemo mar nyithindo kendo bolo ne guogi.” Ne odwoko ni, “Eyo, Ruoth, kata kamano, kata guogi chamo gik ma ng’ato nyalo ng’ado e mesa mar ruodhegi.” To Yesu nodwoko ni, “O dhako, yie mari duong’! Kendo nyare ne ochango mapiyo.” (Matayo 15:22-28)

“Jatend-jolweny moro nobiro ire, ka okwaye kony, mowachone ni, ‘Ruoth, jatichna o nindo e ot ka otur kendo en gi lit maduong’ ahinya.’ Yesu nowachone ni, ‘Abiro dhi kendo change.’ Jatend-jolwenjno nodwoko ni, ‘Ruoth, ok owinjore mondo ibi e bwo ot mara, to wach achiel kende, to jatichna biro chango. Ka Yesu winjo wachno, ne obedo gi bwok kendo nowacho ne jogo ma ne luwo bang’e niya, “Awachonu adier, pok ayudo ng’ato e kind Israel ma nigi yie maduong’ kamano.” (Matayo 8:5-11)

“Ka Maria nochopo kama Yesu ne nitie, kendo nene onene, nowiere piny e tiende, mowachone ni, ‘Ruoth, ka dine in kae, owadwa dine ok otho.’ Ka ne Yesu oneno ka ywak, kendo Jo-Yahudi ma ne obiro kode bende ne ywak, ne owinjo marach ahinya e chunye kendo ne owinjo marach ahinya. ng’atni mondo kik otho?” Eka Yesu, ka ng’ato owinjo marach ahinya, nobiro e burno. Ne en bur, kendo kidi ne oumo wiye. Yesu nowacho ni, "Gol kidino." Marta, nyamin ng’at motho no, nowachone ni, "Ruoth, e kindeni, ng’atno biro bedo gi ng’ich, nikech

osetho kuom ndalo ang'wen." Nyasaye?" Omiyo, ne gigolo kidino. Kendo Yesu noting'o wang'e malo mowacho ni, "Wuoro, agoyo erokamano kuom winjo wachna. Ne ang'eyo ni kinde duto iwinjo wachna, to awacho wachni nikech ji ma ne ochung' machiegni, mondo oyie ni in ema ne oora." Ka osewacho wechegi, nogoyo koko gi dwol maduong' niya, "Lazaro, wuok oko." (Johana 11:32-44)

Jochiende ne ong'eyo ni En Nyasaye:

- "E od lamo, ne nitie ng'at moro ma ne nigiri roho mar jachien ma ok ler, kendo ne ogoyo koko gi dwol maduong' niya, "Ha! Ang'o ma in-go gi wan, in Yesu Ja-Nazaret? Be ibiro mondo ikethowa? Ang'eyo ni in Jamaler mar Nyasaye." (Luka 4:33-34)

Jo Misa ne goyo nduru niya:

- "Ka Yesu ne ochopo machiegni gi Yerusalem kinde matin kapok ogoye e wi yath "Ne gikelo kana kana kod nyathi kana, kendo giketo lewnigi kuomgi, kendo ne obet kuomgi. Thoth oganda ne oketo lewni maggi e yo, to jomoko ne oketo ng'injo mag yiende kendo oketogi e yo. To oganda ma ne dhi nyime gi ma ne luwo bang'e ne goyo nduru niya, "Hosana ne Wuod Daudi! To ka ne odonjo e Yerusalem, taon duto ne oling' ka gipenjore niya, "Ng'ano en ng'a?" To oganda nowacho ni, "Mano en jaote Yesu ma ne oa Nazaret ma piny Galili." (Matayo 21:7-11)

Jotelo mag Jo-Yahudi ne ok oyie yie ni .

"Jo-Yahudi mang'eny ma ne osedhi limo Maria kendo ne gineno gima Yesu notimo, ne oyie kode. To moko kuomgi nodhi ir Jo-Farisai kendo ne ginyisogi gima Yesu notimo. Omiyo, jodolo madongo kod Jo-Farisai noluongo chokruok mar bura. Ng'atni timo hono mang'eny. Ka waweyo odhi nyime gi gima otimo, ji duto biro yie kode. Eka Jo-Rumi biro kawo rang'iny marwa kod ogandawa. Achiel kuomgi miluongo ni Kayafa ma ne en jadolo maduong' e higano, nowachonegi ni, 'Un ok ung'eyo gimoro. Un pok uparo kata wachni: Ber ka ng'at achiel otho nikech oganda moloyo ka oganda duto okethi.' Kayafa ne ok owacho wachno kuome owuon. Kaka jadolo maduong' e higano, nonyiso ni Yesu ne dhi tho nikech oganda Jo-Yahudi. Ne onyiso ni Yesu ok bi tho mana nikech ogandani, to ni Yesu biro tho mondo okel nyithind Nyasaye ma osepogore kanyachiel kendo otimigi achiel. Chakre odiechieng'no, bura mar Jo-Yahudi ne ochano mar nego Yesu." (Johana 11:45-53)

Kuonde duto ma Yesu nodhie ne otimo timbe (misango) ma dhano matho ok nyal timo ma nyiso ni en "wuod Nyasaye."

- Gik mamoko mang'eny ma ne otimo mag miwuoro ondiki e Apendiks.

Oboke mar gik ma nyiso ni Yesu en Nyasaye.

Misango ma Yesu notimo gin gik ma nyiso ni en Nyasaye ma ni e ringruok mar dhano. Johana Jabatiso noloso yo ne Yesu kuom luongo ji mondo olok chunyi kendo odok e chike mag Nyasaye. Johana ne batiso ji gi pi kaka ranyisi mar dwarogi mar loko yoregi, to bende ne owuoyo kuom Mesia mabiro ma ne dhi bedo gi teko moloye kendo ma ne dhi batiso ji gi Roho Maler kod mach.

Mathayo nyiso gima ne otimore e batiso mar Yesu, kama polo ne oyabere, kendo Roho mar Nyasaye nobiro kuom Yesu kaka winyo, kendo dwol moro mowuok e polo nolando ni Yesu e Wuod Nyasaye ma ohero. Gima ne otimore ne en ranyisi mar chakruok mar tij lendo ma ne Yesu timo e nyim ji duto, ma e kindeno ne owuotho e piny Galili duto, ka opuonjo e sinagog, kendo ka otimo hono, moriwo chango jotuwo, chiemo gana gi gana mag ji gi makate kod rech moko matindo, kod chiero joma otho.

Injili mag Mathayo Marko, Luka, kod Johana tiyo kod weche ma kamago mag hono ma Yesu notimo mondo giwach ni gichiwo neno monyiso ni en Nyasaye. Jondikogo nyiso ni hono ma ne Yesu timo ne ok gin mana timbe mag ng'wono, to bende ne ginyiso teko mare e wi piny kod piny ma nigi teko molojo mar dhano, ma Nyasaye kende ema ne nyalo bedogo. Jondikogo wacho ni teko ma ne otim gi hono ma Yesu ne otimo okadho mana nyalo mar dhano kendo nyiso ni nitie teko ma wuok kuom Nyasaye.

Kuom duto, injili nyiso wach mar bedo Nyasaye kaluwore gi hono ma ne otimo e kinde ma ne otiyoe, ma giwacho ni miyo neno monyiso ni Yesu ne ok en mana jaote kata japuonj, to ne en Nyasaye ma ne ni e kit dhano.

Yesu Olando Wach Maber

Bang' temo gi Jachien, Yesu nodok Galili. Gik ma Ne owacho kendo ma ne otimo ne ondiki gi Matayo, Marko, Luka kod Johana.

Matayo

"Ne odhi e piny Galili duto, ka opuonjo e sinagoge maggi kendo olando wach maber mar pinyruoth." (Matayo 4:23; Marko 1:14-15)

"Gimor jodhier e chuny, nikech pinyruoth mar polo en margi."

4 "Gimor joma ywak, nikech ibiro yudo hoch."

5 "Gimor joma mwol, nikech piny biro bedo kaka mwandugi."

6 "Gimor jogo ma kech kod riyo kaachiel gi tim makare, nikech gibiro pong'o."

7 "Gimor joma nigi ng'uono, nikech gibiro yudo ng'uono."

8 "Gimor joma chunyi ler, nikech gibiro neno Nyasaye."

9 "Gimor joma kelo kuwe, nikech ibiro luonggi ni nyithind Nyasaye."

10 "Gimor jogo ma iyudo masira nikech tim makare, nikech pinyruodh polo en margi."

11 "Umor ka ji ng'adonu bura kendo ng'adonu bura kendo wacho weche maricho duto kuomu kuom miriambo nikech an. 12 Ubed gi mor kendo ubed gi mor, nikech chudou duong' e polo, nikech kamano ne giwuondo jonabi ma ne otelo ne un. (Mathayo 5:3-12)

"Donji e rangach matin. Nikech rangach malach kendo yo yot ma dhi e kethruok, kendo jogo ma donjoe gin thoth. 14 Nikech rangach matin kendo yo tek ma dhi e ngima, kendo jogo ma yudo gin matin." (Matayo 7:13-14)

"Ok ng'ato ka ng'ato ma wacho ni, 'Ruoth, Ruoth,' biro donjo e pinyruodh polo, to ng'at ma timo dwaro mar Wuora ma ni polo." (Matayo 7:21)

- Nyaka ng'ato ong'e dwaro mar Wuoro mondo onyalo timo kamano. Yesu e Wach kendo olando wachno ka en piny, omiyo nyaka ng'ato otim nonro kuom puonj mar Yesu mondo opuonjre Wach Wuoro.

“Omiyo ng'ato ang'ata ma oyiena e nyim ji, an bende abiro oyiene e nyim Wuora ma ni polo, 33 to ng'at ma kwedo (okwedo wacho ni Yesu en Nyasaye) kata ni an e nyim ji, an bende abiro kwedo e nyim Wuora ma ni polo.” (Matayo 10:32-33)

"Ng'at ma pidho kodhi maber en Wuod Dhano. 38 Puodho en piny, to kodhi maber en nyithind pinyruoth. Oboke gin nyithind jachien, 39 to wasiki mane opidhogi en jachien. Oboke en giko mar piny, kendo jogo ma ochoyo oboke gin malaike. e giko mar piny. 41 Wuod Dhano biro oro malaike mage, kendo gibiro choko gik moko duto ma kelo richo kod jogo duto ma ketho chik, 42 kendo gibiro bologi e mach ma wang'o, 43 Eka Nyasaye ma nigi rieke biro rieny. (Matayo 13:37-43)

“Ne odwokogi ni, ‘To ang’o momiyo uketho chik Nyasaye nikech timbeu?’” (Matayo 15:3-4)

“Yesu nodwoko ni, “Imor, Simon wuod Yona! Nikech ring’o kod remo ok osefwenyoni wachni, to Wuora ma ni polo. 18 To awachoni ni, in Petro, kendo e wi kidini abiro geroe kanisa mara, kendo dhoudi mag mach ma ok tho ok bi loye.”

- Petro(ma owuok e wach mar dho Grik ma Petros ma tiende en nying’) nolando kowuok kuom roho mar Nyasaye ni Yesu e Nyasaye. Fund mar Pinyruoth kod Ot mar Nyasaye.
- Kidi ni(ma owuok e wach mar dho Grik ma Petra ma tiende en kidi maduong’) en kidi ma nigi fundament. (Owuok e buk mar dho Grik ma Thayer ondik)

“Ka ng'ato dwaro luwo bang'a, mondo ogeng're owuon (ok oketo ngimane mokuongo) kendo oting' yath mare kendo oluwe. 25 Nimar ng'at ma dwaro reso ngimane biro wito ngimane, to ng'at ma wito ngimane nikech an, biro yudo. 27 Nimar Wuod Dhano biro biro gi malaike mage e duong' mar Wuon mare, kendo bang'e obiro chulo ng'ato ka ng'ato kaluwore gi gima osetimo, 28 Adier, awachonu niya, nitie moko kuom jogo ma chung' kae ma ok bi tho nyaka gineno Wuod Dhano biro e pinyruodhe.” (Matayo 16:24-28)

- Mare, pinyruodh Yesu, to ok pinyruodh Daudi.
- Kaka jogo ma winjo osetho, Pinyruodh Yesu sani nitie, .

“Japuonj, en tim maber mane ma nyaka atim mondo ayud ngima mosiko?” 17 To Yesu nowachone niya, “Ang’o momiyo ipenja wach maber? Nitie ng’at achiel kende ma ber. Ka idwaro donjo e ngima, rit chike.” 18 Ne openje ni, “Gini gin mage?” To Yesu nowacho niya, “Kik inegi, kik itim akwede, kik ikuo, kik ibed gi adier mar miriambo, 19 luor wuon-gi gi min-gi, kendo, ‘Iher nyawadu kaka ihero in iwuon.’” 20 Jalno nopenje niya, “Asetimo gigo duto, ang’o ma pod odong’?” 21 Yesu nowachone niya, “Ka idwaro bedo ng’at ma ongee makosa, dhi, uso mwandu magi, kendo imi jodhier, to ibiro bedo gi mwandu e polo, to biro, iluwa.” 22 Ka wuoyino nowinjo wachno, nowuok gi kuyo, nikech ne en gi mwandu mang’eny.” (Matayo 19:16-22)

- Jalno ma rawera ne oyie ni onyalo yudo ngima mosiko (nimar ne owacho gima nyaka atim) “en tim maber mane ma nyaka atim mondo ayud ngima mosiko?” Ne owuok ka ok mor nikech nenore ni ne ogeno kuom mwandu mage.

"Iparo ang'o? Ng'at moro ne nigi yawuowi ariyo. To nodhi ir wuode maduong' mowachone niya, 'Wuoda, dhi iti e puoth mzabibu kawuono.' 29 To wuode nodwoko ni, 'Ok abi dhi,' to bang'e noloko parone kendo nodhi. Ne giwacho ni, "Mokwongo." Yesu nowachonegi niya, "Adier, awachonu ni, jochoko osuru kod mon ma mahundu biro donjo e pinyruodh Nyasaye motelou. 32 Nikech Johana nobiro iri e yo makare, to ne ok uyie, to jochoko osuru kod mon ma mahundu ne oyiene. (Matayo 21:28-32)

- Wach ok en winjo wach. Loko chuny ma luwore gi timo gik moko en winjo wach.

"Pinyruodh polo nyalo pimo gi ruoth ma ne otimo nyasi mar kenya ne wuode, 3 kendo nooro jotichne mondo odhi oluong jogo ma ne oluongi e nyasi mar kenya, to ne ok gidwar biro. kendo gik moko duto osebedo moikore.' 5 To ne ok giketo pachgi kuom wachno kendo ne gidhi, achiel nodhi e puoth mare, to machielo nodhi e tije mag ohala, 6 to jomamoko ne omako jotichne, ne gitimonegi gik ma kelo wich kuot, kendo ne ginogogi. ok owinjore 9 Omiyo, dhiuru e yore madongo, uluong ji duto ma uyudo mondo obi e nyasi mar kenya.' 10 To jotichgo ne owuok e yore kendo ne ochoko ji duto ma ne giyudo, joma richo kod joma beyo, omiyo ot mar kenya ne opong' gi welo mobiro. 12 To ruothno nopenje ni, 'Osiepna, ere kaka ne idonjo kae ka ok irwako lewni mag kenya?' Kendo ne ok onyal wacho wach. 13 Eka ruoth nowacho ne jotichne niya, 'Tweye lwete kod tiende kendo ubolore e mudho ma oko. E kabedono, ywak kod ng'ich mar lak biro bedoe.' 14 Nimar ji mang'eny ema oluong, to joma nok ema oyier." (Mathayo 22:2-14)

- Note: Ruoth en Nyasaye, Wuowi en Kristo, kendo Jokristo gin Nyako mar Kristo.
- Yesu ne olando Wach Maber kendo notimo hono ma ne oting'o chiero joma otho kendo e ngima. Ranyisi ni Ne en Nyasaye e ringruok mar dhano.
- Jo-Yahudi mang'eny ahinya-ahinya jotelo ne ok oyie kode kod wachne.
- Yesu mar Nyarombo mar Nyasaye, nomiyo Nyasaye ringrene ma piny kaka chiwo mar richo kende ma ne oyawo dhoot mar wecho kod warruok ne dhano duto.

Oboke mar Injili mar Mathayo:

Ndikono wuoyo ahinya kuom kaka Yesu ne olando wach maber mar pinyruodh Nyasaye e piny Galili, kaka ondik e Injili mag Mathayo, Marko, Luka, kod Johana. Ne opuonjo e od lamo kendo ne omiyo ji wach mar geno kod warruok. Bende, Yesu nopuonjo kuom gueth ma rito jogo ma luwo chike mag Nyasaye kod gik ma biro timore ne jogo ma ok luwo chikego. Ne owuoyo kuom ber mar yie kuome e nyim ji mamoko kendo luwo bang'e, kata ka dwarore ni iwe mwandu mag piny. Yesu nojiwo dwaro mar luwo dwaro mar Nyasaye kendo nomiyo ji wach kuom luwo yore mag dhano ma dhi ataro gi dwarono. Ne ogolo wach ni ng'ado bura mar Petro kuom bedo Nyasaye mare e ma ne ochung'ne kanisa mare, kendo ne onyiso biro mare mar ariyo mondo ong'ad bura ne ji duto kaluwore gi timbegi.

Mark

"To ne ochiew okinyi mang'ich ahinya, ka pod otieno pod otieno, nowuok oko, kendo nodhi kama onge ng'ato, kendo nolamo kuno. 36 Simon kod jogo ma ne ni kode ne omanyee, 37 kendo ne giyudo, kendo ne giwachone ni, "Ji duto dwaro ni." mano e momiyo ne awuok." 39 Ne odhi e piny Galili duto, ka olando e utegi mag lamo, kendo ka ogolo jochiende." (Mako 1:35-39)

- Yesu ne dwaro ni ji mang'eny oyud gueth kuom winjo Wach Maber ni Pinyruodh Polo chiegni.

“To ka ne ok ginyal chopo machiegni kode nikech oganda, ne gigolo wi ot ma ne ni e wiye, kendo bang’ ka ne giyawo ot, ne gibolo piny otanda ma ne ng’atno o nindoe. 5 To ka Yesu oneno yie ma ne gin-go, nowacho ne ng’atno ni, “Wuoda, richoni oseweyi.” (Marko 2:4-5)

- Gik ma ne gitimo ne nyiso yie kod yie ma ne gin-go.

“Ang’o momiyi ochamo gi jochoko osuru kod joketho?” 17 Ka Yesu winjo wachno, nowachonegi ni, “Joma nigi ngima ok dwaro laktar, to joma tuo. Ok abi mondo aluong joma kare, to joketho.” (Mako 2:16-17)

- Joma paro ni gin jo makare kendo maonge richo oyie ni ok gidwar weche mag ng’uono.

“To jondiko ma ne obiro kowuok Yerusalem ne wacho ni, “Belsebul ema oting’o,” kendo ni, “Ogolo jochiende kuom teko mar jatend jochiende” (Marko 3:22).

“To ka Yesu owuok e yie, mapiyo piyo, ng’at moro ma ne nigi jachien ma okler, nowuok e liel, 3 ne odak e kind liel, kendo onge ng’at ma ne nyalo tweye kendo, kata gi nyorruok, 4 nikech ne otweye gi nyorruok kod nyorol mang’eny, to ng’ato ne ok oketho nyorruokgo, kendo onge ng’at ma ne nyalo tweye. 5 Odiechieng’ kod otieno, ne ogoyo nduru e kind liel kod e wi gode, 6 ka ne oneno Yesu ka en mabor, ne oringo kendo olwar piny e nyime, 7 kendo ne ogoyo nduru gi dwol maduong’ kowacho ni, “Ini kod ang’o koda, Nyasaye Maduong’? (Mako 5:2-7)

“Eka noluongo jopuonjre apar gi ariyo, kendo nochako orogi ariyo ariyo ariyo, kendo nomiyogi teko mar locho kuom jochiende. 8 Ne omiyogi chik ni kik gikaw gimoro e wuodhgi mak mana ng’wech—ok onego gikaw mkate, kata ng’injo, kata pesa e ng’utgi— 9 to mondo kik girwak wuoch kendo kik girwak lewni ariyo. bed kuno nyaka iwuok kuno. 11 To ka kamoro amora ok orwaki kendo ok giwinji, ka uwuok, ng’iel buru mantie e tiendu mondo obed neno negi.” (Marko 6:7-12)

“To Jo-Farisai kod jondiko ne openje ni, ‘Ang’o momiyi jopuonjreni ok luwo yore mag jodongo, to gichiemo gi lwetgi ma ok ler?” 6 To Yesu nowachonegi niya, “Isaya nowuoyo maber kuomu, jowuoro, kaka ondik ni.

‘Ogandagi miyoga luor gi dhokgi, to chunyi ni mabor koda; 7 gilamo mana ma nono, nikech gipuonjo kaka chike mag dhano.’ 8 Weyo chik Nyasaye, to iluwo yore mag dhano.” (Marko 7:5-8)

“Ne gichopo Kapernaum. To ka ne osedonjo e ot, ne openjogi ni, “Ne uwuoyo kuom ang’o e yo?” 34 To ne giling’, nikech ne giwuoyo e kindgi e yo kuom ng’at ma duong’ie molooyo. 35 Kae to nobet piny, noluongo jopuonjre apar gi ariyo. ne okawo nyathi moro kendo okete e kindgi, kendo noting’o nyathino e lwete, mowachonegi ni, 37 “Ng’at ma rwako nyathi ma kamano e nyinga, rwako an, to ng’at ma rwako an, ok rwako an, to rwako Jalno ma noora.”

- Ka ng’ato nigi nyadhi kuome owuon, loch biro loyo tich mar “jatich.”

"Obiro bedo matek ne joma nigi mwandu mondo gidonj e pinyruodh Nyasaye!" 24 To jopuonjre ne obedo gi bwok kuom weche ma ne owacho. To Yesu nowachonegi kendo niya, "Nyithindwa, en gima tek ahinya donjo e pinyruodh Nyasaye! 25 En gima yot ne ngamia mondo odonj e wang' sindan molooyo ne jalony mondo odonj e pinyruodh Nyasaye." 26 To ne giwuoro ahinya, kendo ne gipenje niya, "To ng’ano manyalo yudo warruok?" 27 Yesu nene onenogi mowachonegi niya, "Ne dhano ok nyalre, to ok nyalre ne Nyasaye, nikech gik moko duto nyalore ne Nyasaye." (Mako 10:23-28)

- Rieko ma ng’ato nigo ok miye ng’uono.

“Yesu nowacho niya, ‘Adier awachonu niya, onge ng’at ma oweyo ot kata owete kata nyimine kata min kata wuon kata nyithinde kata puothe nikech an kod wach maber, 30 ma ok bi yudo gik ma romo mia achiel sani e kindeni, udi, owete, nyimine, min, nyithinde, puothe. 31 To thoth joma mokuongo biro bedo mogik, to joma mogik biro bedo mokuongo.” (Marko 10:29-31)

- Ng’ato nyaka ng’ad bura ka be joot en gima duong’ moloyo Kristo kod weche mag weche mag ng’uono

“To Yesu nodwokogi ni, “Bed gi yie kuom Nyasaye. 23 Adier, awachonu niya, ng’ato ang’ata ma wacho ni gotni ni, ‘Iting’ri malo, idhi bolore e nam,’ to ok obed gi kiawa e chunye, to oyie ni gima owacho biro timore, ibiro timne. 24 Omiyo awachonu ni, gimoro amora ma ukwayo e lamo, yie ni useyudo, kendo obiro bedo mari. 25 To kinde duto ma uchung’ ka ulamo, wenene ng’ato ang’ata, mondo Wuoru ma ni polo bende owene richou.” (Marko 11:22-25)

- Be walamo mondo got moro e ngima wa ogol oko?

“En chik mane ma duong’ moloyo chik duto?” 29 Yesu nodwoko ni, “Wach maduong’ moloyo en niya, ‘Winj, un Israel: Ruoth Nyasaye marwa en Ruoth achiel. 30 Kendo ibiro hero Ruoth Nyasaye mari gi chunyi duto, gi ngimani duto, gi paro mari duto, kod tekoni duto.’ 31 Chik mar ariyo en niya: ‘Iheri nyawadu kaka ihero in iwuon.’ Onge chik machielo maduong’ moloyo chikgi.” 32 Japuonj nowachone niya, “Iwacho adier, Japuonj. Iwacho adier ni en achiel, kendo onge ng’at machielo mak mana en. 33 To hero ng’ato gi chuny duto, gi rieko duto, kod teko duto, kendo hero nyawadu kaka ng’ato oherore owuon, en gima duong’ moloyo misango duto ma wang’o.” 34 To ka Yesu oneno ni nodwoko gi rieko, nowachone ni, “In ok in mabor gi pinyruodh Nyasaye.” Kendo bang’e, onge ng’at ma ne nigi chir mar penje penjo moro amora.” (Mako 12:28-34)

- Ok bor gi Pinyruoth ok chalre gi Pinyruoth.

“To ubed gi ritruok. Nikech gibiro terou e bura, kendo gibiro goyou e ute lamo, kendo ubiro chung’ e nyim jotend piny kod ruodhi nikech nyinga, mondo ubed joneno e nyimgi. 10 To wach maber nyaka ler mokuongo ne pinje duto. gimoro amora ma ibiro miyi e saa ma kamano, nikech ok un ema uwuoyo, to Roho Maler. (Mako 13:9-13)

Oboke mar Injili mar Marko:

Ndiko ni nyiso timbe kod puonj mag Yesu Kristo kaka Marko nondiko e Muma. Yesu ne olando Wach Maber ni Pinyruodh Polo chiegni kendo ne odwaro ni ji mang’eny owinj. Ne oweyo ne ng’at moro ma ne otho nikech yie ma ne en-go kod yie ma ne en-go kuome. Yesu ne oriwre gi joketho kod jochoko osuru, kowacho ni ne obiro nikech joketho, to ok nikech joma kare. Bende, ne okwedo Jo-Farisai nikech ne giweyo chike mag Nyasaye mondo giluw timbe mag dhano. Yesu nooro jopuonjrene mondo odhi oland kendo nomiyogi teko mar loyo jochiende. Ne oparonegi ni bedo gi nyadhi kuom ng’ato owuon loyo tich mar jatich. Yesu bende nowacho ni mwandu ok mi ng’uono, kendo ni tek ne joma nigi mwandu donjo e Pinyruodh Nyasaye. Kata kamano, gik moko duto nyalore gi Nyasaye.

Luka

“Ne (Yesu) odhi e od lamo e odiechieng’ Sabato, kendo ne ochung’ mondo osom. 17 Ne omiye buk mar jaote Isaya. Ne oyawo bukno kendo ne oyudo kama ondik ni, ‘18 “Roho mar Ruoth ni e wiya, nikech osegwira mondo alando wach maber. Oora mondo aland thuolo ne jogo ma otwe, kendo mondo agol jogo ma oten, 19 mondo aland higa mar ng’uono mar Ruoth.’ 20 Ne obolo bugno kendo omiye jatichno, kendo nobet piny. To wang’ ji duto ma ne ni e sinagog ne ochung’ne. 21 To ne ochako nyisogi ni, “Kawuono, Ndiko osehopo kare e itwu.”
Luka 4:16-22

Wach Nyasaye ne Pinjehas “Roho mar Ruoth ni koda. Owira mondo aland Wach Maber ne jodhier. Oora mondo aland weche mag weche mag richo, kendo mondo joma muofu owenegi, kendo mondo awe ne jogo ma richo okethore, 19 mondo aler higa mar ng’uono mar Ruoth.”

- Oboke ni nyiso ni gino mane Yesu dwaro ne en mar weyo ne ji richo kokalo kuom chiwruok mare. Ka otimo kamano, ne otimo hono mag thieth. Omiyo, Wach Maber ne en weche mag richo ma ne oyiene ng’ato yudo warruok.

“Oganda ne manye kendo ne gibiro ire, kendo ne gidwaro geng’e mondo kik owuok kuomgi, 43 to nowachonegi ni, “Onego aland wach maber mar pinyruodh Nyasaye e mier mamoko bende; nikech mano ne oora.” (Luka 4:42-43)

“Umor ka ji osingou, ka gigoyou oko, ka giwuondou, ka gikwedo nying’u nikech Wuod Dhano! (Luka 6:22-23)

- Yie kuom dhano en mar piny kendo ongee tich kendo onge gimoro ka iporo gi yie mar Nyasaye.

"Dhiuru unyis Johana gik ma uneno kendo uwinjo: Jomuofu neno, joma ng'ol wuotho, jotuwo mag lepra ler, joma itgi otho winjo, joma otho chier, jodhier ilandonegi wach maber. 23 To mor ng'at ma ok okethore kuoma." (Luka 7:22-23)

“Bang’ kinde matin, ne odhi e mier kod gwenge, ka olando kendo okelo wach maber mar pinyruodh Nyasaye.”
(Luka 8:1)

“Japur moro nowuok oko mondo odhi okoth kodhi mare.” ... “To ranyisi en kama: Kodhi en wach Nyasaye. 12 Kodhi ma ni e dho yo gin jogo ma osegwinjo. Kae to jachien biro kendo kawo wachno e chunygi, mondo kik giyie kendo kik giwar. 13 To kodhi ma ni e wi kidi gin jogo ma, ka giwinjo wachno, to ok giyie gi mor; To gik ma ne olwar e kind kuthe gin jogo ma winjo wachno, to ka gidhi nyime e yo, parruok kod mwandu kod mor mag ngima ng’adogi bura, kendo olembegi ok dong’, 15 to jogo ma winjo wachno kendo ritogi motegno.” (Luka 8:8:5 ... 11-15)

- Jopidho kodhi mag Injili ok onego ogol ng’ato oko, ahinya jogo madwaro kodhi.

“Abiro luwoi kamoro amora ma idhie.” 58 To Yesu nowachone ni, “Opuch nigi buche, to winy mag kor polo nigi ot, to Wuod Dhano onge kama onyalo ketoe wiye.” 59 Ne owacho ne ng’at machielo niya, “Luwa.” To ne owacho kama: “Ruoth, we mondo adhi mokuongo kendo ayik wuonwa (ari nyaka otho).” 60 To Yesu nowachone ni, “Wek joma otho mondo oik joma otho. To in, dhi land pinyruodh Nyasaye.” 61 To ng’at machielo nowacho niya, “Abiro luwogi, Ruoth, to we mondo akong’ adhi mos ne jo ot mara.” 62 Yesu nowachone ni, “Onge ng’at ma keto lwete .

“Eka ne owachonegi niya, “Ritruok kendo ritruok kuom gombo duto, nikech ngima ng’ato ok chung’ne gi mwandu mang’eny ma en-go.”(Luka 12:15-16)

“Kik ubed gi parruok kuom gik ma uchamo kod ma udhi madho, kendo kik ubed gi parruok. 30 Nikech pinje duto mag pinyini dwaro gik ma kamago, kendo Wuoru ong’eyo ni udwarogi. 31 To, manyo pinyruodhe, to gik ma kamago ibiro medonu. pinyruoth. 33 Uus mwanduu, kendo imi joma ochando. Ubed gi pesa ma ok ng’iel, gi mwandu ma ok bi rumo e polo, kama onge jakuo ma chopo machiegni kendo ma onge winyo ma ketho. 34 Nikech kama mwanduu nitie, chunyi bende biro bedo kuno.” (Luka 12:29-34)

- Gik ma pinyini ok nyal miyo ng’ato bedo gi mor ma nyaka chieng’.

“Ruoth, bende jogo ma biro yudo warruok biro bedo matin?” To Yesu nowachonegi niya, 24 “Tem matek mondo idonji e dhoot matin. Nikech awachonu ni ji mang’eny biro temo donjo, to ok ginyal. 25 Ka wuon ot osechung’ kendo oloro dhoot, to un uchako chung’ oko kendo goyo dhoot, ka wawacho ni, ‘Ruoth, ok abi ng’eyo ni, ‘Ruoth, ok abi yawonu.’ (Luka 13:23-25)

- Ji mang’eny ma dwaro ok oyie timo.

“Ka achiel kuom jogo ma ne obet e mesa kode nowinjo wechego, nowachone niya, ‘Omor ng’ato ang’ata ma biro chamo mkate e pinyruodh Nyasaye!’ 16 To ruoth nowachone niya, ‘Kinde moro, ng’at moro notimo nyasi maduong’ kendo noluongo ji mang’eny, 17 kendo ka saa mar nyasi ochopo, nooro jatichne mondo odhi owach ne jogo ma ne oluong’ ni, ‘Bi, nikech gik moko duto oseik.’ 18 To gin duto ne gichako ng’ado bura kaka ng’ato achiel. 19 To ng’at machielo nowacho niya, ‘Aseng’iewo dhiang’ abich, kendo akwayo mondo iweya.’ 20 To machielo nowacho niya, ‘Asekendo chiege, omiyo ok anyal biro.’ 21 Omiyo jatichno nobiro kendo nonyiso ruodhe wechego, eka wuon ot ne owang’ kendo nowacho ne jatichne niya, ‘Dhi mapiyo piyo e yore mag taon, kendo ikel jodhier kod joma ng’ol, kod joma ng’ol.’ 22 To jatichno nowacho niya, ‘Jaduong’, gima ne ochiko osetimre, to pod nitie thuolo.’ 23 To ruoth nowachone jatichne niya, ‘Dhi e yore madongo kod e dhok madongo, mondo udhi e otna mondo opong’, 24 nikech awachonu niya, onge ng’ato kuom jogo ma ne oluongi ma biro ng’iyo nyasi mara.’” (Luka 14:15-24)

Wuode moro matin nodwaro pok mare KINDENI kendo wuon-gi ne omiye. Kata kamano, notiyo kode e yo ma fuwo. "To ka ne oparo, nowacho niya, 'Jotich adi mag wuonwa ma nigi chiemo mang'eny moloyo kaka giromo, to an abiro tho kae gi kech! 18 Abiro chung' kendo dhi ir wuonwa, kendo abiro nyise ni, "Wuora, asetimo richo ne polo kendo e nyimi. 19 Ok owinjore kendo mondo iluonga ni wuoyi. Tine kaka achiel kuom jotichni ma itiyogo." 20 Eka nowuok kendo nodhi ir wuon-gi. To ka pod en mabor, wuon-gi nene onene, kendo ne oneno ng'uono, kendo noringo, nogwake, kendo nowuodho. 21 To wuode nowachone niya, 'Wuoro, asetimo richo e nyim polo kendo e nyimi. 22 To wuon-gi nowacho ne jotichne niya, 'Ukelne mapiyo lewni mabeyo moloyo, kendo uketne ng'ut ng'ato ng'ut ng'ato, 23 kendo ukelne nyaroya ma nigi ng'ut mapek, mondo wacham kendo wabed gi mor, 24 nikech wuoda no osetho, to koro otho kendo. (Luka 15:17-24)

- Nyithind Nyasaye duto (ji) osetimo richo ma fuwo. Ka waloko yo ma waparogo kendo watimogo gik moko kendo wadok ir Nyasaye, obiro weyonwa kethowa.

“To nowacho ne jopuonjrene niya, “Tem mag richo biro, to ng’at ma gibirogo biro kokalo kuome, kumne! 2 Ne dhi bedo maber ne ng’atno ka ng’atno oting’o kidi maduong’ e ng’ute kendo obolore e nam moloyo mondo omi achiel kuom nyithindo matindogi otim richo.

- Mayo ng'ato mondo otim richo nyalo kelo kethruok mosiko.

Ket pach kuomu uwegi! Ka owadu otimo richo, kwene, kendo ka oloko chunye, wene richone, 4 kendo ka otimo richo kuomi nyadibiriyo e odiechieng' achiel, kendo olokore iri nyadibiriyo kowacho ni, 'Aloko chunya,' nyaka iwene richone." (Luka 17:1-4)

"Ne gikelo kata nyithindo matindo ire mondo omakgi. To ka jopuonjrene oneno kamano, ne gikwedogi. 16 To Yesu noluongogi, kowacho ni, "We nyithindo obi ira, kik ugeng'gi, nikech pinyruodh Nyasaye gin mag jogo ma kamago. 17 Adier, awachonu niya, ng'at ma ok rwako pinyruodh Nyasaye kaka nyathi, ok obi donjoe." (Luka 18:15-17)

- Nyathi matin miyo ng'ato yie maonge ng'at ma nyalo geng'o.

"To ka jomoko pod wuoyo kuom hekalu, kaka ne olosi gi kite mabeyo kod misango, Yesu nowacho niya, 6 "To gik ma uneno, ndalo biro ma ok bi dong' kidi achiel kae ewi kidi machielo ma ok bi ng'ado piny." "Ne mondo kik uteri e yo marach. Nimar ji mang'eny biro biro gi nyinga, ka giwacho ni, 'An e!' kendo, 'Saa chiegni!' Okidwar dhi bang'gi. 9 To ka uwinjo weche mag lwenje kod koko, kik ubed gi luoro, nikech gik ma kamago nyaka timre mokuongo, to giko ok bi bedo mapiyo." (Luka 21:5-9)

- Hekaluno ne en kar din maduong' mar Jo-Yahudi. Ne oket weche duto mag anyuola mag Jo-Lawi kae mondo ong'ere ni en ng'a ma onego obed Jadolo Maduong'. E higini machuok, nyithind Daudi, Yesu ma ja Nazaret-Kristo Wuod Nyasaye, biro keto pinyruodhe (Kanisa mare), nyalo bedo ni bang' higni piero 4 kata 5 (76 AD) Hekalu kod Yerusalem biro kethore chuth.
- "Ne onyisogi ranyisi niya: "Neuru yien mar mzabibu, kod yien mamoko duto. 30 Ka giwuok gi oboke, uneno gi wang'u kendo ung'eyo ni kinde ng'ich osechopo. 31 Kamano bende, ka uneno gik ma kamago timore, ung'eyo ni pinyruodh Nyasaye chiegni. 32 Adier, awachonu niya, anyuolani ok bi rumo nyaka gik moko duto otimre. 33 Polo kod piny biro rumo, to wechena ok bi rumo." (Luka 21:29-33)

Oboke mar Injili mar Luka:

Gik ma ondiki e Injili mar Luka nyiso moko kuom gik ma Yesu nopuonjo kod gik ma notimo e kinde ma ne otiyo e tij lendo. Yesu nolando wach maber mar pinyruodh Nyasaye kendo notimo hono mondo okony joma tuo kata joma oten. Ne en gi yie ni rwakruok mar Nyasaye ne duong' molooyo rwakruok mar ji, kendo ne ojiwo jolupne mondo gidwar pinyruodh Nyasaye kar mwandu mag piny.

Kata kamano, Yesu bende ne yudo kwedo kuom jotelo moko mag dini ma ne odonjne ni ne otiyo gi teko mag jochiende mondo otim hono. Ne onyiso jolupne mondo kik gibed gi ritruok kuom wuoro kendo mondo gitem matek mondo gidonj e dhoot matin mar warruok.

Bende, wechego nyiso ber mar chiwore kendo bedo gi kinda e luwo Yesu, kaachiel gi dwaro mar lero wach maber ne jomoko. Yesu ne oyie ni ng'ato ang'ata nyalo yudo warruok, ka ok ong'iyoy kaka ne owuok kata rang'iny ma ne en-go, kendo ne orwak jogo duto ma ne dwaro yudo warruok mondo obi kendo oluwe.

Johana

"E chakruok, Wach ne nitie, kendo Wach ne ni kod Nyasaye, kendo Wach ne en Nyasaye. 2 Ne en gi Nyasaye e chakruok. 3 Gik moko duto ne ochwe kokalo kuome, kendo onge gimoro amora ma ne ochwe ka ok en. 4

Ngima ne nitie kuome, kendo ngima ne en ler mar dhano. 5 Lero rieny e mudho, to ler pok oloye.” (Johana 1:1-5)

- Yesu e Wach. Oda mare mar wecho ne ji richo chiegni.

“Ne en piny, kendo piny ne ochwe kokalo kuome, kata kamano piny ne ok ong’eye. Ne obiro e pinyne, to ogandane ne ok oyie. 12 To jogo duto mane orwake, ma ne oyie nyinge, nomiyogi ratiro mar bedo nyithind Nyasaye, 13 jogo ma ne ok onyuol gi remo kata gi dwaro mar ringruok, to ok gi gombo mar ringruok.” (Johana 1:10-13)

- En gima duong’ ahinya ng’eyo ni Yesu ne ok weyo ne ji duto richogi. Omiyo mana ratiro mar yudo richo ma ng’ato owene, to ok owe ne ji duto.

“Odiechieng’ maluwo, ne oneno Yesu ka biro ire, kendo nowacho niya, “Neuru, Nyarombo mar Nyasaye, ma golo richo mag piny!” (Johana 1:29-30)

- Nyarombo mar Nyasaye, Yesu, e ma ng’ato nyaka many mondo olosre kuom richo.

“Adier, adier, awachonu ni, ka ng’ato ok onyuol kendo, ok onyal neno pinyruodh Nyasaye.” 4 Nikodemo nopenje niya, “Ere kaka ng’ato nyalo nyuol ka oseti? Be nyalo donjo e ich min mare kendo mar ariyo kendo nyuol?” 5 Yesu nodwoko ni, “Adier, adier awachoni ni, ka ng’ato ok onyuol gi pi kod Roho, ok onyal donjo e pinyruodh Nyasaye.” (Johana 3:3-6)

- Nyolo dwaro ni ng’ato obed gi riwruok. Mondo ng’ato onyuol gi pi kod roho, dwarore ni obed gi winjruok e kind dhano kod Nyasaye. Mano timore kokalo kuom batiso e remb Kristo.

“Kaka Musa noting’o thuol malo e gwenge mag thim, e kaka Wuod Dhano nyaka ting’ malo, 15 mondo ng’ato ang’ata ma oyie kuome oyud ngima mosiko.” (Johana 3:14-15)

“Adier, adier, awachonu niya, ng’ato ang’ata ma winjo wachna kendo oyie (wach mar dho Grik pistero tiende en chiwruok kata geno) Jal mane oora, niggi ngima mosiko, ok obi e bura, to osewuok e tho kendo odonjo e ngima.” (Johana 5:24)

“Wachne ok odong’ e chunywu, nikech ok uyie gi ng’at ma nooro, 39 usomo Ndiko nikech uparo ni kuome un gi ngima mosiko, to gin jogo ma chiwo neno kuoma, 40 kata kamano, ok udwar biro ira mondo ubed gi ngima.” (Johana 5:38-40)

- Ndiko ok mi ngima. En Kristo ma en ngima miyo ngima kendo nyaka obed e chunyi ma iye.

“Ng’at ma chamo ringra kendo madho remba, odak e iya, to an bende abedo e iya. 57 Kaka Wuoro mangima noora, kendo an bende adak nikech Wuoro, e kaka ng’at ma chamo an, bende obiro dak nikech an. nyaka chieng.” (Johana 6:56-59)

- Ochiemo kata ochamo(e dho Grik troógoon mar ng’ado, ng’ado) keto ler kuom kaka ng’ato timo gik moko mos mos; otigodo e yor ranyisi mar tim mar chiemo e yo mar roho. (Diksonari mar Vine ma lero weche)

“Ka uting’o Wuod Dhano malo, eka ubiro ng’eyo ni an e, kendo ni ok atim gimoro kuom tekona awuon, to awacho mana kaka Wuoro nopuonja. 29 Kendo Jalno mane oora ni koda. Ok oweya kenda, nikech kinde duto atimo gik ma ohero.” (Johana 8:28-30)

“Yesu nodwokogi ni, “Adier, adier awachonu ni, ng’ato ang’ata ma timo richo en misumbni mar richo. Jalno ok bed e ot nyaka chieng’; wuode odong’ nyaka chieng’. Omiyo, ka Wuowi ogolou thuolo, ubiro bedo thuolo adier.” (Johana 8:34-36)

- Ng’ato nigi yiero mar bedo jatich mar richo kata kwayo Nyasaye mondo obed jatichne. “Batiso, ma chal gi wachni, koro resou, ok kaka golo chilo e ringruok, to kaka kwayo Nyasaye mondo omiyi chuny maber, kuom chier mar Yesu Kristo.” (1 Petro 3:21)

“An jakwath maber, ang’eyo jowetena, kendo jowetena ong’eya, 15 mana kaka Wuoro ong’eya, kendo ang’eyo Wuoro, kendo aketo ngimana piny nikech rombe mamoko, 16 kendo an gi rombe mamoko ma ok gin mag rombegi. Nyaka akelgi bende, kendo gibiro winjo dwolna. ngima mondo akawe kendo, 18 to an gi teko mar keto ngimana piny, kendo an gi teko mar kawo ngimana kendo. (Johana 10:14-18)

“Yesu nowachone ni, “An e yo, kod adier, kod ngima. Onge ng’at ma biro ir Wuoro mak mana kokalo kuoma. 7 Ka dine ung’eya, dine ung’eyo Wuoro bende. Chakre sani ung’eye kendo usene.” (Yohana 14:6-7)

- Ngima mosiko gi “Wuoro” yudore mana kuom winjo Kristo.

“Ka uhera, ubiro rito chike maga. 16 To abiro kwayo Wuoro, kendo obiro miyou Jakony machielo, mondo obed kodu nyaka chieng’, 17 ma en Roho mar adier, ma piny ok nyal rwake, nikech ok onene kendo ok ong’eye. Un ung’eye, nikech odak kodu kendo obiro bedo kodu.” (Johana 14:15-17)

Oboke mar Injili mar Johana:

Ndiko maeni ma owuok e Injili mar Johana, oting’o ler kuom ber mar Yesu Kristo kod wachne mar wecho ne ji richo. Oleronwa ni Yesu e Wach, kendo kokalo kuome, gik moko duto ne ochwe. Bende, onyiso ni Yesu miyo ng’ato ka ng’ato thuolo mar yudo weche mag richo. Mondo ng’ato onyuol kendo, dwarore ni obed e achiel gi Nyasaye, kendo mano timore kokalo kuom batiso e remb Kristo. Kristo e gino ma ng’ato nyaka many mondo olosre kuom richo. Ndiko ok mi ngima; en Kristo ma en ngima kendo nyaka obed e chunyi ma iye. Kokalo kuom yie, kod chiwruok, kuom Kristo, ng’ato nyalo yudo ngima mosiko kendo bedo thuolo kuom richo. Yesu bende nyiso ni en Jarit Maber ma chiwo ngimane nikech rombe mage kendo en yo, adier, kod ngima, kendo onge ng’at ma biro ir Wuoro mak mana kokalo kuome.

Nyarombo mar Nyasaye

“Ne awuok kuom Wuoro, kendo ne abiro e piny, to sani aweyo piny kendo adhi ir Wuoro.” ... 17 “Ka Yesu osewacho wehegi, noting’o wang’e malo modhi e polo, mowacho niya, “Wuoro, saa ochopo; imi Wuowi duong’ mondo Wuowi omiyi duong’, 2 nikech isemiye teko kuom dhano duto, mondo omi ji duto ma isemiye ngima mosiko. 3 To ngima mosiko en ni, ging’eyo in Nyasaye achiel kende ma adier, kod Yesu Kristo ma ne ioro. 4 Ne amiyi duong’ e piny, ka asetieko tich ma ne imiya mondo atim. 5 To sani, Wuoro, miya duong’ e nyimi gi duong’ ma ne an-go gi in kapok piny ochako bedo.” (Johana 16:28 ... 17:1-5)

- Tich mar Yesu ne en mar lero ni Pinyruoth mar roho chiegni kendo ni kar dak manyien mar Nyasaye, ma en chuny dhano, to oken ot ma nenore.

“To sani abiro iri, kendo wehegi awacho e piny mondo gibed gi mor ma opong’ e chunyi, 14 asemiyogi wachni, kendo piny osesin kodgi nikech ok gin mag piny, mana kaka an bende ok anyis piny. kaka an ok an mar piny. in, Wuoro, in e iya, to an e in, mondo gin bende obed e iwa, mondo piny oyie ni in e ma ne oora.” (Johana 17:13-22)

“Jolweny kod jatendgi kod jotend Jo-Yahudi ne omako Yesu kendo ne otweye. 13 Mokwongo ne gitere ir Ana, nikech ne en wuon-gi Kayafa ma ne en jadlolo maduong’ e higano. 14 Kayafa e ma ne omiyo Jo-Yahudi rieko ni ber ka ng’ato achiel otho.” (Yohana 18:12-14)

- Ne ochako chenro mar chiwo misango mar richo ne Nyasaye.

“Kae ne gitero Yesu kowuok e ot mar Kayafa nyaka e od ruoth maduong’ mar gavana, ne en okinyi mapiyo.” (Yohana 18:28)

“Emiyo Pilato nodonjo kendo e ofis maduong’ kendo noluongo Yesu mopenje ni, ‘Be in Ruoth mar Jo-Yahudi?’ 34 Yesu nodwoko ni, ‘Be ipenjo wachno kuom chunyi iwuon, koso jomoko ema owachoni kuoma?’ 35 Pilato nodwoko ni, “Be an Ja-Yahudi? Ogandani kod jodolo madongo osemiyo ira. Ang’o ma itimo?” 36 Yesu nodwoko ni, "Pinyruodha ok en mar pinyni. Ka pinyruodha ne en mar pinyni, dine jotichna okedo mondo kik omiya Jo-Yahudi. To pinyruodha ok en mar piny." 37 To Pilato nopenje ni, "To in ruoth?" Yesu nodwoko ni, "Iwacho ni an ruoth. <Zepa> Nikech mano, ne onyuola kendo nikech gino mane abiro e piny— mondo abed neno ne adier. Ng'ato ang'ata ma en mar adier winjo dwonda." (Yohana 18:33-37)

“Omiyo, ne gikawo Yesu, 17 kendo ne owuok oko, ka oting’o musalaba mare owuon, nyaka e kama iluongo ni Kama ng’ut ng’ato, ma e dho Aram iluongo ni Golgota, 18 kuno ne gigure e musalaba.” (Yohana 19:16-18)

“Pilato bende nondiko ndiko moro kendo okete ewi yath mar ng’anjo. Ne ondiko ni, ‘Yesu Ja Nazaret, Ruoth mar Jo-Yahudi.’ (Yohana 19:19)

“Bang’ mano, ka Yesu ong’eyo ni gik moko duto oserumo, nowacho (mondo ochop Ndiko ni, “Awinjo riyokaachiel.” 29 Ne nitie ng’injo ma ne opong’ gi divai mager ma ne ochung’ kanyo, omiyo ne giketo spunj ma ne opong’ gi divai mager e wi ng’injo mar hisop, kendo ne gikete e dhoge. kendo noweyo roho mare.” (Yohana 19:28-30)

- Koro Nyarombo mar Nyasaye ne omiye misango.

Oboke mar Nyarombo mar Nyasaye:

Ndiko nyiso wach mar ngima kod tich mar Yesu Kristo, kaka ondik e bug Johana e Muma. Yesu lando pinyruoth mar roho kod kar dak manyien mar Nyasaye e chuny dhano, kar lando ot ma nenore. Bende, opuonjo jolupne adier kod wach Nyasaye kendo olamo mondo gibed maler (mar mondo gibed “maler” kata “maler” gi gino ma gidwaro) e adier.

Bende, ndikono lero kaka ne omaki Yesu, kaka ne ong’adne bura, kendo kaka ne ogoye e wi yath, kama ne omiye kaka misango mar richo ne Nyasaye. Yesu oter e nyim Pilato, ma Pilato penje penjo kuom bedo Ruoth mar Jo-Yahudi. Yesu nyiso maler ni pinyruodhe ok en mar pinyni kendo ni nobiro e pinyni mondo omi adier. Bang’e, ne ogoye e wi yath, kendo Pilato nondiko oboke ma ne nyiso ni en Ruoth mar Jo-Yahudi. Yesu otho e wi yath, kochopo Ndiko kendo ogolo ni tijne osechopo giko.

Chier – Loch kuom Tho, teko mar Satan kuom dhano

To e odiechieng’ mokwongo mar jumano, Maria Magdalena nobiro e burno odhiambo, ka pod otieno, kendo ne oneno ni osegol kidi ma ne oumo burno. ... To Maria ne ochung’ oko mar bur ka ywak, kendo ka ne ywak, ne oling’ piny mondo onene ei bur. 12 Ne oneno malaike ariyo ma ne orwako lewni rachar, ka obet kama

ringre Yesu ne oketie, achiel e wiye, to machielo e tiende. 13 Ne gipenje niya, "Miyo, ang'o momiyo iywak?" Ne owachonegi niya, "Gisekawo Ruodha, kendo ok ang'eyo kama giketee." 14 Bang' wacho kamano, nolokore kendo oneno Yesu ochung'. (Johana 20: 1-2 ... 11-14)

- Tho ma Nyaka Chieng' ne osegol oko. Satan noloyo. Loch ne en mar Kristo.

"Yesu nowachone niya, "Miyo, ang'o momiyo iywak? <2Zepa> Udwaro ng'ano?" Ne oparo ni en japur, ne owachone niya, "Jaduong', ka in ema itere, nyisa kama iketoe, mondo atere." 16 Yesu nowachone niya, "Maria." Ne olokore kendo nowachone gi dho Aram ni, "Rabuni!" ne odhi e polo ir Wuoro; to dhi ir owete kendo iwachonegi ni, 'Adhi malo ir Wuora kendo Wuoru, ir Nyasayena kendo Nyasayeu.'" (Johana 20:15-18)

"E otieno mar odiechieng'no, ma en odiechieng' mokwongo mar jumano, ka dhoudi mag ot ma jopuonjre ne nitie nikech luoro Jo-Yahudi, Yesu nobiro kendo ochung' e kindgi, mowachonegi ni, "Kue obed kodu." 20 Ka osewacho kamano, nonyisogi lwete kod bathe kendo. In. Mana kaka Wuoro noora, an bende aorou." 22 Bang' wacho kamano, nofuyo muya kuomgi mowachonegi ni, "Uyud Roho Maler." (Johana 20:19-23)

- Chier mar Kristo nonyiso ni en Nyasaye e ringruok mar dhano – Emanuel, Nyasaye ma ni kodwa. Motelo Yesu nowacho ne Marta ni, "An e chier kod ngima, ng'at ma oyie koda, kata otho, to obiro dak, 26 kendo ng'ato ang'ata ma ngima kendo oyie koda ok bi tho nyaka chieng'. (Johana 11:25-26)

"Kata obedo ni dhoudi ne oum, Yesu nobiro kendo ochung' e kindgi mowachone ni, 'Kue obed kodu.' 27 Kae to nowacho ne Toma niya, "Ket lith lweti kae, kendo ine lwetena; kendo igolo lweti, kendo ikete e batha. Kik iyie, to yie." 28 Toma nodwoko ni, "Ruothna kendo Nyasayena!" 29 Yesu nopenje ni, "Be iyie nikech inena? Gimor jogo ma pok oneno to oyie." (Yohana 20:26-29)

- Bang' luwo Satan ma ne ok onyalo temo Yesu, ne odhi ir oganda ma Nyasaye kokalo kuom Musa nomiyogi thuolo mar bedo misumbni kod chike ma ne ginyalo tiyogo mondo giyud ngima ma ne omiye mor. Ne olando ne joma ong'eyo chik mondo olok chunyi (lok kaka uparo, kendo utimo) nikech Pinyruoth ne chiegni.

Machuok "Chier:"

Chier mar Yesu Kristo e gino maduong' ahinya e din Jokristo. Kaluwore gi ndiko, e odiechieng' mokwongo mar jumano, Maria Magdalena nodhi e bur ma ne oikie Yesu kendo noyudo ni osegol kidino. Ne oneno malaike ariyo ma ne onyise ni Yesu osechier kuom joma otho. Bang'e, Yesu ne oneno Maria kod jopuonjre mamoko, ma ne onyiso ni oseloyo tho kendo oseloyo Satan. Chier mare ne nyiso ni en Wuod Nyasaye kendo ni ngima mosiko ne yudore ne jogo ma ne oyie kendo ma ne ochung'ne ngimane e iye.

Bende, ndiga lero lero ni chier mar Yesu ne en ranyisi ni En Nyasaye e dend dhano, Emmanuel, tiende en Nyasaye ni kodwa. E Johana 11:25-26, Yesu nowacho ne Marta ni, "An e chier kod ngima. Ng'at ma oyie kuoma, kata ka otho, obiro dak, to ng'ato ang'ata ma ngima kendo oyie kuoma ok bi tho nyaka chieng'." Wachni nyiso kaka yie kuom Yesu en yo ma dhi e ngima mosiko. Yesu bende nopuonjo jolupne mondo olok chunyi kendo olok yoregi, kaka giparo kendo gitimo gik moko, nikech Pinyruodh Nyasaye ne chiegni.

Chier mar Yesu en gima duong' ahinya e weche mag Jokristo, ma ochung' ne loch kuom tho kod Satan. Kokalo kuom chier mare, Yesu nonyiso ni en Nyasaye kendo nomiyo jogo ma oyie kuome yo mar yudo ngima mosiko. Chier en puonj maduong' ahinya e weche din mag Jokristo, ma onyiso ber mar yie kod loko chuny jogo madwaro yo mar yudo warruok.

Oboke – mar Oboke ma wuok e Injili

Tho kod Chier mar Yesu:

- ne ochopo singruok mar Nyasaye kendo ne oketho teko mar Satan mar tho.
- ne ogwedho ji duto kuom miyogi thuolo mar duokogi ir Nyasaye.
- Kaka nyithind Daudi, ne dhi keto e ndalo matin e odiechieng' Pentekost .
Pinyruoth mar Roho, ma ok en mar pinyini kama Nyasaye noketoe jowetene maler .
mar richo kuom remb “Nyarombo mar Nyasaye.”

- E odiechieng' mar Pentekost, Wuoro notimo sing'o mare kendo Yesu nobolo Roho. “Omiyo, bang' ka oseting'e malo e lwet Nyasaye ma korachwich, kendo bang' yudo singo mar Roho Maler kuom Wuoro, nobolo gik ma sani uneno kendo uwinjo.” (Tich Joote 2:33) Batiso gi Roho Maler en gima Yesu notimo gi Roho e odiechieng' Pentekost e chopo singruok mar Wuonwa - Yesu nobolo Roho kuom dhano duto. Bang'e Roho ne obedo ma nyalo yudore ne ji duto ma osewar, ma ok ochung' ne dhoot ma giwuokye (Jo-Yahudi kata Jo-Yahudi) kata tich ma ne gin-go e sirkal mar Nyasaye (jadolo, jaote, kod mamoko). Ng'e ni: Batiso gi Roho ne en sing'o kinde duto kendo ne ok en chik nyaka chieng' . (Owuok e bug “Roho Maler” ma Joe McKinney ondik)

“Omiyo, mondo ot duto mar Israel ong'e adier ni Nyasaye osemiye obed Ruoth kendo Kristo, Yesu ma ne ugoyo e musalaba.” To Petro nowachonegi ni, “Lok chunyi, kendo ng'ato ka ng'ato kuomu obatisi e nying Yesu Kristo mondo owene richou, kendo ubiro yudo mich mar Roho Maler. Kendo gi weche mamoko mang'eny, ne omiyogi neno kendo ne odhi nyime jiwogi kowacho ni, “Resruok kuom anyuola marachni.” Omiyo jogo ma ne oyie wachne ne obatisi, kendo e odiechieng'no, ji madirom gana gi gana adek ne omedore. (Tich Joote 2:36-41)

Summary – mar Oboke ma wuok e Injili:

Oboke ma yudore e Injili wuoyo ahinya kuom tho kod chier mar Yesu. Ndiko no nyiso ni chiwruok mar Yesu ne ochopo sing'o mar Nyasaye kendo ne oketho teko mar Satan mar tho, ma miyo ji duto thuolo mar dok ir Nyasaye. Kaka koth Daudi, Yesu noketo pinyruoth mar roho e odiechieng' Pentekost, kama oganda Nyasaye ilose kuom richo kokalo kuom remb “Nyarombo mar Nyasaye.”

Mathayo nyiso ber mar odiechieng' Pentekost, kama Wuoro notimoe sing'o mare kendo nobolo Roho Maler e yo ma kamano mondo ochop sing'o mar Wuoro. Mano ne omiyo Roho ne yudore ne ji duto ma ne owar, ka ok ing'iyo dhoot ma giwuokye kata tich ma ne gitimo e pinyruodh Nyasaye.

Oboke no giko gi wach ma owuok e Tich Joote 2:36-41, kama Petro jiwo ji mondo olok chunyi (lok kaka giparo kendo gitimo gik moko) kendo giyud batiso e nying Yesu Kristo mondo owenegi richogi. Singo ni en mar ji duto, kendo jogo ma ne oyie wachne ne obatisi, kendo ji madirom gana gi gana adek ne omedore e odiechieng'no. Kuom duto, ranyisi ma oting'o wechego nyiso ahinya chiwruok mar Yesu kod thuolo ma chiwruokno miyo ji mondo ogol kendo odok ir Nyasaye.

Puonj kod Chike mag Yesu

Gik ma oting'o gin weche ma owuok e WACH NYASAYE Ne Pinje

Kane Yesu owinjo ni oseket Johana e jela, nodok Galili. Ne owuok e Nazaret kendo nodak e Kapernaum. ... Chakre kindeno, Yesu nochako nyiso ji ni, "Lokruok ir Nyasaye kendo ulok yo ma uparogo kendo ma utimogo, nikech pinyruoth mar pinyruoth en ng'at ma ng'iyo piny. ... Yesu nodhi e piny Galili duto. Ne opuonjo e ute lamo kendo olando Wach Maber mar pinyruoth. (Mathayo 4:12; 17; 23)

"Usewinjo ni ne owachi ni, 'Kik itim akwede nyaka chieng'.' To anyalo nyisou ni ng'ato ang'ata ma neno dhako gi gombo ma ok owinjore, osetimo akwede e chunye (Matayo 4:27-28).

Ng'ato ang'ata ma weyo (ma owuok e wach mar dho Griktho)(GW nigikeny to wach mar dho Grik ma nyiso keny en weyo yie .) chiege, mondo omiye oboke mar keny .(Apoluson- - oboke manyiso ni ne ok en ng'at ma ok oyie): To an awachonu niya, ng'ato ang'ata ma weyo (apolúoon - maonge oboke mar keny) chiege, mak mana nikech tim mar terruok (porneías-nindruok ma ok owinjore), miyo (keto e chal mar dak) timo terruok gi chwore ma ok en gi chwore – pod okendo). (Kowuok e IBKI Kendo kod Ketho Kend) (Matayo 5 31-32, bende ne Matayo 19 kod Marko 10)

"Usewinjo ni ne owachi ni, 'Wang' gi wang', kendo lak gi lak.' To awachoni ni kik igeng' ng'at marach. Ka ng'ato ogoyi ng'ute ma korachwich, lok ng'ute machielo mondo okaw sati mari, we mondo obed gi koti mari bende Ka ng'ato ochuno ni idhi kilomita ariyo kode. (Matayo 5:38-42)

Wacho gwachi:"Usewinjo ni ne owachi, ka owuoyo kuom timbe machon – puonj mag dhok .

"Her nyawadu, kendo isik wasiki.' To an awachonu wachni niya: Her wasikiu, kendo lamo jogo ma ng'adonu bura e yo ma kamano, unyiso ni un nyithind Wuoru ma ni polo (Mathayo 5:43-45).

"Riekruok mondo kik itim tije mabeyo e nyim ji mondo ji oyud pachgi kuomi (Mathayo 6:1)

"Ka ulemo, kik ubed kaka jowuoro. Gin ohero chung' e ute lamo kod kona mag yore mondo gilam mondo ji duto onegi (Mathayo 6:5)

"Ka ulamo, kik ubed gi ng'iyo kaka joma ok oyie Nyasaye maparo ni ibiro winjogi ka giwuoyo ahinya. (Mathayo 6:7-8)

"Ka uweyo ne jomoko richogi, Wuoru ma ni polo bende biro weyonu richogi. 15 To ka ok uweyo ne ji richogi, Wuoru ok bi weyo negi richogi. (Mathayo 6:14-15)

"Ka uketho chiemo, we mondo ubed gi kuyo kaka jowuoro. Giketo wang'gi ma lit mondo onyis ni giketho chiemo. (Mathayo 6:16)

"Wek ng'iewo mwandu e piny, kama winyo kod ng'injo kethoe, kendo jokuo ng'iewo kendo kwalo. 20 To, ng'iewo mwandu e polo, chunyu biro bedo kama mwanduu nitie (Matayo 6:19-21)

"Ok unyal tiyo ne Nyasaye kod mwandu (Matayo 6:24)

"Omiyo anyisou mondo uwere bedo gi parruok (Mathayo 6:25, Luka 12:22-34)

"To mokwongo, parruok kuom pinyruodhe kod gima ohero. Eka gik moko duto biro yudore kuomu. (Mathayo 6:33)

"Wek ng'ado bura mondo kik ong'adni bura. (Mathayo 7:1-2, Luka 6:37-42)

"Kinde duto tim ne ji mamoko gikmoko duto ma idwaro ni gitimni (Matayo 7:12, Luka 6:31)

"Ng'ato ang'ata ma wacho ni, 'Ruoth, Ruot!' biro donjo e pinyruodh polo, to mana ng'at ma timo gima Wuora ma ni polo dwaro (Mathayo 7:21-22) .

"Ng'ato ang'ata mawinjo gima awacho to ok otim, obiro bedo kaka ng'ama fuwo (Mathayo 7:24, Luka 6:47-49)

"Be un joma richo unyalo wacho wach moro maber? Dhou wacho gima wuok e iye. 35 Jomabeyo timo gik mabeyo ma ni e igi. To joma richo timo gik maricho ma ni e igi. 36 "Anyalo nyisou ni e odiechieng' bura ji biro bedo gi ting' mar ng'ado bura kuom wach moro amora ma giwacho ma ok gipar maber. 37 Kuom weche magi ibiro nyis ni ongee ketho, kata kuom weche magi ibiro nyis ni in kod ketho." (Matayo 12:34-37)

"Jogi miyowa luor gi dhokgi, to chunyi ni mabor koda.9 Lamo ma gitimona onge tiende ... En gima wuok e dhok ema miyo ng'ato bedo ma ok ler." (Matayo 15:8-11)

"Yesu nowacho ne jopuonjre mage ni "Ibiri nege, to e odiechieng' mar adek ibiro chier kendo e ngima." ... Petro nowacho kama: "Polo kik oyie, Ruoth! Mano ok onego otimre kuomi ngang'!" ... Yesu nowacho ne Petro ni, "Wuok e yora, Satan! Itemo mondo atim richo. Ok upar kaka Nyasaye paro to kaka dhano paro." Bang'e, nomedo ni, "Jogo ma dwaro biro koda nyaka owach ni ok gidwar gik ma gidwaro, giting' msalaba maggi, kendo giluwe." (Matayo 16:21-25, Marko 8:34-9:1 kod Luka 9:23-27)

"Ng'ano maduong'ie molojo e pinyruodh polo?" ... Anyalo nyisou adiera ni: Ka ok ulokore kendo ubedo kaka nyithindo matindo, ok ubi donjo e pinyruodh polo. (Matayo 18:1-4, Marko 9:33-37 kod Luka 9:46-48)

"Ka jayie (ng'at achiel kuom Kristo) otimo gimoro marach, dhi, idhi ng'anjo kode ka un ariyo un kendi. Ka owinjo wachni, to iseyudo jayieno kendo. (Mathayo 18:15-16)

"Ruoth, nyaka aweyo ne ng'at ma oyie ma otimona marach nyadibiriyo?"²² Yesu nodwoko ni, "Ok mana nyadibiriyo kende, to nyadipiro abiro gi abiro.

"Japuonj, en tim maber mane ma onego atim mondo ayud ngima mosiko?" ... "Aseluwo chike duto. Ang'o ma dwarore atim machielo?"²¹ Yesu nowachone niya, "Ka idwaro bedo ng'at ma ongee makosa, uso mwandu magi. Chiw pesa ne jodhier, to ibiro bedo gi mwandu e polo. Kae to luwa!" Ka wuoyi matinno nowinjo wachno, nowuok gi kuyo nikech ne en gi mwandu mang'eny. (Gino kuom mwandu oknyal yudo ngima mosiko) (Matayo 19:22-21, Marko 10:17-31 kod Luka 18:18-30)

"Ng'at moro mane ong'eyo weche mag Musa, notemo Yesu kuom penjo ni, 36 "Japuonj, chik mane maduong'ie molooyo e weche mag Musa?" 37 Yesu nodwoko ni, "'Her Ruoth Nyasaye mari gi chunyi duto, gi ngimani duto, kod paro mari duto.' 38 Mano e chik maduong'ie molooyo kendo mapek molooyo. 39 Chik mar ariyo chalo gi ma kamano: 'Her nyawadu kaka ihero in iwuon.' 40 Chike duto mag Musa kod Chike duto mag Jonabi luwore gi chike ariyo gi." (Hera kinde duto miyo ng'ato timo gima moro Nyasaye e Singruok Machon kod Manyasani) (Mathayo 22:34-40, Marko 12:28-34)

"Anyalo nyisou adiera ni: Ka ok ulokore kendo ubedo kaka nyithindo matindo, ok ubi donjo e pinyruodh polo nyaka chieng'. (Mathayo 18:3-4)

"Kawuono, gik ma kelo tim ma ok kare gin gik ma nenore ayanga: nindruok ma ok owinjore, tim ma ok owinjore, tim ma ok owinjore, lamo tipo ma ok owinjore, tiyo kod yath ma mero ji, sigu, ng'anjo, ich wang', ng'anjo, ng'anjo, ng'anjo, ng'anjo, ng'anjo, timo nyasi mag ng'anjo, kod gik ma kamago. kendo ni ji ma timo gik ma kamago ok bi yudo pok mar pinyruodh Nyasaye (Jo-Galatia 5:19-22) "Koro tije mag ringruok nenore maler: timbe mag anjao, tim ma ok ler, gombo mag ringruok, 20 lamo tipo ma ok ler, miriambo, sigu, lweny, ich wang', ich wang', ng'anjo, ng'anjo, pogruok, 21 ich wang', kong'o, nyasi mag ng'anjo, kod gik ma kamago. Anyisou kaka ne anyisou chon ni jogo ma timo gik ma kamago ok bi yudo loch mar pinyruodh Nyasaye. (ESV)

"Be ok ung'eyo ni joma richo ok bi yudo loch mar pinyruodh Nyasaye? Wek wuondore giwegi! Ji ma dhi nyime timo richo mag nindruok, ma lamo nyiseche ma miriambo, joma timo akwede, joma nindruok gi chwo kata mon, 10 kata jokuo, joma nigi chuny mar ng'anjo kata joma omer, joma tiyo gi dhok ma ok owinjore mag Nyasaye biro (Jokorintho 6:9-11)

Apendiks

Misango ma Yesu notimo

Ng'atno ne nigi tuwo mar lepra	Matayo 8:2-4. Marko 1:40-45 Luka 5:12-16
Min Jaote Petro ne en min-gi	Matayo 8:14-17 Marko 1:29-31 Luka 4:38-39
Luot motuo	Matayo 8:28-34 Marko 5:1-20 Luka 8:26-39
Ng'at ma otho e otanda	Matayo 9:1-8. Marko 2:3-12 Luka 5:17-26
Nyar jatelo, Jairo, nochier kuom joma otho .	Matayo 9:18-26 Marko 5:22-33 Luka 8:41-56
Joma muofu ariyo ne oneno kendo	Matayo 9:27-31
Ng'ama Oling' wuoyo	Matayo 9:32-35

Jachien ne omako	Matayo 12:9-13 Marko 3:1-5 . Luka 6;6-10
Ng'ama muofu kendo momuo	Matayo 12:22-23 Marko 3:19-30 Luka 11:14-23
Mkate abich kod rech mar tow	Matayo 14:13-21
Petro wuotho ewi pi	Matayo 14:22-23
Miyo ma Ja-Kanaan	Matayo 15:21-28 Marko 7:24-30
Chiemo ne ji gana gi gana ang'wen	Matayo 15:29-39 Marko 7:24-30
Jachien ne nigi rawera	Matayo 17:14-21 Marko 9:14-39 Luka 9:37-43
Osuru pesa e dho rech	Matayo 17:24-27
Neno oseduoko	Matayo 20:29-34 Marko 10:46-52 Luka 18:35-43
Ng'at ma nigi roho ma ok ler	Marko 1:23-26 Luka 4:33-37
Dichuo ma it ma ok it ma nigi tuwo mar dhok	Marko 7:32-37
Jalno muofu ma wuok Betsaida	Marko 8:22-26
Chier mare	Marko 16:9-11 Luka 24:1-7 . Johana 19:42-20:14
Joma tindo okwalo weche	Marko 9:14-26
Wuoyi achiel kende mar dhako ma chi liel	Luka 7:11-16
Miyo ma ng'ol	Luka 13:11-17
Dichuo ma nigi tuwo mar pi ng'ich	Luka 14:1-6 .
Jotuwo apar mag lepra	Luka 17:11-19
Wuod jatend Kapernaum	Johana 4:46-54
Higni piero adek gi aboro ok tiyo	Johana 5:1-16
Ng'ama muofu chakre nyuol	Johana 9:1-41
Lazaro nochier kuom joma otho	Johana 11:32-44

Misango mamoko	
	Matayo 14:15-21 Marko 6:35-44 Luka 9:12-17 Johana 6:5-14

	Matayo 15:32-39 Marko 8:1-10
	Matayo 17:27
	Matayo 8:30-32
	Matayo 21:18-21 Marko 11:12-14; 20-24
	Matayo 8:23-27 Marko 4:37-41 Luka 8:22-25
	Matayo 14:28-31
	Marko 5:51-52 Johana 6:21
	Luka 5:1-11
	Luka 4:30
	Johana 2:1-11
	Johana 21:6-14
	Johana 18:4-6.